

Dobbeltregning for indirekte lønomkostninger

Resumé:

Det er blevet påpeget, at de indirekte lønomkostninger som arbejdsgiverne skal betale gennem bidrag til AUD fejlagtigt påvirker erhvervenes timeløn med to gange satsen. Problemet beskrives kort og en løsning optridses.

MAR28897

Nøgleord: Indirekte lønomkostninger, AUD, ATP, tqu.

Modelgruppepapirer er interne arbejdsrapporter. De konklusioner, der drages i papirerne, er ikke endelige og kan være ændret inden opstillingen af nye modelversioner. Det henstilles derfor, at der kun citeres fra modelgruppepapirerne efter aftale med Danmarks Statistik.

1. Indledning

En stigning i arbejdsgivernes bidrag til AUD på 1 kr. pr. arbejdstime fører i ADAM til en stigning i arbejdsgivernes timelønomkostninger på 2 kr. pr. time, ikke pga. af fancy økonomiske mekanismer, men på grund af kreativ bogføring i modellen. Det er let at løse problemet, men der er tilsvarende dobbeltregningsproblemer i modellen, som også behandles.

2. Problemet

Relevante ligninger er nedenfor sakset fra ADAM

$$\begin{aligned}
 \lnakl &= \ln a + (taqw+taqp+tadf+tqu+tdu)*(1-bqn/2)/Hgnl \\
 Ywnm &= \lnakl*Hgnl*Qwnm*0.001*klnml \\
 lnml &= (Ywnm+0.00*Siqam+0.09*Siq) \\
 &\quad / (Qwnm*Hgnl)*1000 \\
 Siq &= tqu*Qw*(1-bq/2)*0.001 \\
 \\
 Dlog(\ln a) &= 0.46206*0.5*(\log(pxn)-\log(pxn(-2))) \\
 &+ 0.12953*0.5*(\log(pcp/pxn)-\log(pcp(-2)/pxn(-2))) \\
 &- 3420.12953*0.5*(\log(1-tss0u)-\log(1-tss0u(-2))) \\
 &+ 0.11031*(\log(kqyfnl)-\log(kqyfnl(-1))) \\
 &- 0.18223*\log(\lnak(-2)/(\text{pyfn}(-2)*kqyfnl(-2))) \\
 &- 0.83131*\text{bul}(-1) + 0.12796*\text{btyd}(-1) - 0.03104
 \end{aligned}$$

Reduceres de fire første ligninger, og antages at $Qwnm/Qw=0.09$ og $klnml=1$, haves

$$\ln ml = \ln a + (taqw+taqp+tadf+tqu+tdu)*(1-bqn/2)/Hgnl + 0.00*Siqam/(Qwnm*Hgnl)*1000 + tqu*(1-bq/2)/Hgnl$$

Arbejdsgivernes AUD-bidrag, tqu , påvirker altså l_j både indirekte gennem \lnakl og lønsummen $Ywnm$, og mere direkte gennem provenuet Siq . Det må være en regulær fejl. (Hvor der i dette papir står AUD-bidrag menes bidrag til AUD og AER, altså den nuværende mening med variableerne.)¹

En anden fejl, eller en anden måde at se den samme fejl, er, at arbejdsgivernes AUD-bidrag, tqu , gennem \lnakl indgår i lønsummen. Kilden til lønsummerne er nationalregnskabet, men i nationalregnskabsnomenklatur er AUD-bidrag ikke en del af "lønninger og arbejdsgiverbidrag" men en ikke-varefordelt skat. Problemet er påpeget i PUD 08.02.94. (se i øvrigt *Skatter og afgifter, en oversigt 1996* s. 32).

¹Se evt. JS 10.03.94, ligningerne (8), (9), (15'), (16'), (18), (19).

2. Forslag til løsning

Følgende ligninger kan løse problemet

$$lnakk = lnak - tqu \left(1 - \frac{bqn}{2}\right) \frac{1}{Hgnl} \quad (1)$$

$$Yw_j = Qw_j \cdot lnakk \cdot Hgnl \cdot 0.001 \cdot klnm$$

Den nye variabel *lnakk* er altså en korrigeret *lnak*.

I lønsummerne er AUD-bidrag nu fratrukket i overensstemmelse med NR-nomenklatur, og i *l_jl*-relationerne er de lagt til igen (i de originale ligninger). Således kommer disse bidrag kun med én gang.

Reduceres ligningerne i (1) og de eksisterende ligningerne for *lnakl*, *lnml* og *Siqu* fås nu

$$lnml = lna + (taqw + taqp + tadf + tdu) \left(1 - \frac{bqn}{2}\right) \frac{1}{Hgnl} + tqu \left(1 - \frac{bq}{2}\right) \frac{1}{Hgnl} \quad (2)$$

Hvor det som ovenfor er antaget at $0.09 = Qwnm/Qw$.²

3. Andet godt

I øvrigt ses det, at lønsumsbidragene, *Siqam*, ikke påvirker industri-løndannelsen i *lna*-relationen eller lønsummerne. Det skyldes dels, at det er en afgift, der rammer den finansielle sektor, og dels at det ifølge nationalregnskabet er en ikke-varetilknyttet indirekte skat på samme måde som AUD-bidragene. Skatten er derfor med hvor den skal være.

Fra 1997 indføres bruttoskat betalt af arbejdsgiverne som ifølge NR heller ikke skal påvirke lønsummerne, men som ifølge *Skatter og afgifter* s. 77 beregnes som en sats på "løn mv.", og derfor bør indgå i industri-løndannelsen. Satsen, *taqb*, hørende til arbejdsgivernes bruttoskat, *Siqab*, skal indgå i relationerne på samme måde som *tqu* gør i (1).

²Det er selvfølgelig lidt ukønt, at de forskellige indirekte lønomkostninger indgår i sektorlønningerne med deltidsfrekvensen for hhv. hele økonomien og fremstillingserhverv. I praksis betyder det ikke meget. Måske er det lidt værre, at faktorerne, der ganges på provenuet *Siqu* i ligningerne for fx *lnml* (de 0.09), kun er beregnet med to decimaler. Faktorerne skal afspejle andelen af beskæftigede, Qw_j/Qw , så for små erhverv kan faktoren være nul eller rundet op til næsten det dobbelte (0.005 til 0.01). Virkningen af en ændring i *tqu* rammer derfor lidt upræcist.

3.1. ATP som del af løn i lønstatistikken

Et relateret problem er, at fra og med omlægningen af lønstatistikken i 1994 er væksten i arbejdsgivernes ATP-bidrag medregnet i væksten i arbejdernes timelønsindeks som ADAMs lna opdateres med. Tidligere var lønindekset uden arbejdsgivernes ATP-bidrag. Omlægningen betyder nok ikke det store endnu, men gør det på længere sigt, hvis væksten i ATP-bidrag udvikler sig anderledes end væksten i lønnen (specielt er der ikke noget problem med niveauskift i lna fra 1993 til 1994 som følge af, at pensioner er kommet med). Hvis vi skal holde fast i de ADAM-ligninger, der ligger i den nuværende model burde vi fra 1994 opdatere vores lønvariabel som

$$\text{Dlog}(lna) = \text{Dlog}(\text{timelønsindeks} \cdot lna_{1980} - taqp(1 - \frac{bqn}{2}) \frac{1}{Hgnl}) \quad (3)$$

efter 1994

På den anden side er årsagen til, at arbejdsgiverbetalte pensioner er med i lønindekset selvfølgelig den sunde forestilling, at arbejdsgiverbetalt pension ikke er at betragte som en skat, men som en del af lønnen. Derfor ville det måske være mindst lige så fornuftigt at lave lønserien om tilbage i tiden, dvs. beregne væksten i vores lna frem til 1994 som

$$\text{Dlog}(lna) = \text{Dlog}(\text{timelønsindeks} \cdot lna_{1980} + taqp(1 - \frac{bqn}{2}) \frac{1}{Hgnl}) \quad (4)$$

før 1994

Hvis man gør sådan, skal ATP-bidragene selvfølgelig ikke indgå i lønrelationen som en indirekte skat.